

# БАСПАСӨЗ ХАБАРЛАМАСЫ

23 мамыр 2017 ж.

## Бас бостандығынан айыру және шектеу орындарындағы элжуаз сотталғандар топтарының әділ сот жүйесіне қолжетімділігі Басты назарда: әйелдердің және балалардың құқықтары

**АСТАНА** – Бүгін Қазақстан Республикасындағы Еуропалық одақ Өкілдігі және Орталық Азиядағы Халықаралық түрме реформасы Penal Reform International (PRI) қаржыландырып отырған «Қазақстандағы сот реформасына қолдау көрсету: элжуаз сотталғандар санаттарының әділ сот жүйесіне қолжетімділігін жақсарту мақсатында азаматтық қоғам ұйымдарының әлеуетін арттыру» жобасы шеңберінде «Бас бостандығынан айыру және шектеу орындарындағы элжуаз сотталғандар топтарының әділ сот жүйесіне қолжетімділігі. Басты назарда: әйелдердің және балалардың құқықтары» тақырыбында Ұлттық дөңгелек үстел өткізілді. Дөңгелек үстел жұмысына Парламент депутаттары, Қазақстанның жеті өңірінен келген судьялар, Ұлыбританиядан және Франциядан келген халықаралық сарапшылар, азаматтық қоғамның, мемлекеттік органдардың, ғылыми қауымдастықтық өкілдері, сонымен қатар, халықаралық ұйымдардың және Қазақстан Республикасында аккредитацияланған дипломатиялық миссиялардың өкілдері қатысты.

Аталмыш шарадағы алғы сөзінде Қазақстандағы Еуропалық Одақ Өкілдігінің Басшысы Траян Лауренцю Христееа мырза: «Еуропалық одақ баршаның, соның ішінде осал топ өкілдерінің әділ сот жүйесіне тең дәрежеде қол жеткізу құқығының маңыздылығына, сонымен қатар, олардың заңды құқықтары туралы хабардарлығын арттыру маңыздылығына ерекше мән береді. Мемлекеттер барлық тұлғаларға бірдей, олардың жасына, терісінің түсіне, жынысына, тіліне, дініне немесе діни сеніміне, саяси немесе өзге наным-сенімдеріне, ұлттық немесе әлеуметтік шыққан тегіне немесе мүліктік жағдайына, азаматтығына немесе тұрғылықты мекен-жайына, таптық бөліністегі орнына, біліміне немесе әлеуметтік не өзге мәртебесіне қарамастан заңгерлік көмек көрсетілуін қамтамасыз еткені жөн», - деп атап өтті.

Қазақстан Республикасындағы Бала құқықтары жөніндегі уәкіл Зағипа Балиева ханым да шараға қатысты өз пікірін білдірді: «Осы дөңгелек үстел өте маңызды күнге: Халықаралық балаларды қорғау күніне орайластырылған. Менің міндеттеріме барлық балалардың Омбудсменге еркін қол жеткізе алуын қамтамасыз ету кіреді, мен олардың мәселелерінен хабардар болуым тиіс, туындаған мәселелерді шешуге көмектесуге міндеттімін, әрі тек қана мәселелерді ғана емес: балалардың, соның ішінде заңға қайшы әрекет жасаған балалардың түрлі сұрақтары болады, соларға жауап бере білуім керек. Мемлекеттің міндеті – осындай мәселелерді шешу, ал мен Омбудсмен ретінде мемлекеттік органдармен бірге осы мәселелерді бірлесіп шешетін боламын, ал қажет болып жатса, баланың құқықтарына қорған боламын».

Дөңгелек үстелде Қазақстандағы элжуаз сотталғандар санаттарының әділ сот жүйесіне қолжетімділігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша талдау ұсынылды, сонымен бірге, заңға қайшы әрекет жасаған әйелдердің және балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғауға қатысты мәселелер талқыланды. Қамауға алынған кез-келген тұлғаға мекеме қызметкерлерінің және өзге қамаудағылардың тарапынан қатыгездік көрсету қаупі төніп тұр. Бірақ кемсіту және жалған наным-сенімдер жабық мекемелерде өршелене түсіп, кейбір топтарды аса ұрымтал етеді. Осындай қатал, жабық түрме ортасында әйелдер мен балалар ең ұрымтал элжуаз топ болып қала береді.

«Бүгінгі шара Халықаралық балаларды қорғау күніне орайластырылған. Күштеп ұстау орындарындағы балалар – ауыр, асқынып кеткен қоғам дертінің көрсеткіші – экономикалық, құқықтық, әлеуметтік індет. ЕО қолдауымен PRI жүзеге асырып жатқан элжуаз сотталғандарға қатысты жоба шеңберінде заңға қайшы әрекетке баратын балалар санын қысқарту үшін дивергенция және оңалтушы әділ сот жүйесі бағдарламалары енгізілетін болады», - деді Орталық Азиядағы PRI Аймақтық директоры Азамат Шамбилов.

**Қосымша ақпарат алу үшін келесі тұлғалармен байланысуға болады:** Эльнара Байназарова, Пресс-секретарь, Қазақстандағы ЕО Өкілдігі, тел.: (7172) 97 45 67 немесе эл. поштасы: [Elnara.bainazarova@eeas.europa.eu](mailto:Elnara.bainazarova@eeas.europa.eu); және Айдана Исаева, PRI жобаларын үйлестіруші, тел.: (7172) 79 88 84 немесе эл. поштасы: [aissayeva@penalreform.org](mailto:aissayeva@penalreform.org).

Жобаны қаржыландырушы:



Еуропалық Одақтың Қазақстандағы Өкілдігі  
Космонавтов к-сі 62, Чубары ы/а,  
Астана, 010000 Қазақстан  
Телефон: +7 7172/ 971 040  
Факс: 7 7172/ 979 563

Жобаны жүзеге асырушы:



Penal Reform International  
Орталық Азия  
010000 Астана, Қазақстан,  
Қараөтел қалашығы,  
Шарбақөл 2, 6/5 үй, 2  
кеңсе.  
[www.penalreform.org](http://www.penalreform.org)

Еуропалық Одақ озық жетістіктерді, құрал-қорларды және халықтарының тағдырын біріктірген 25 мүше мемлекеттен тұрады. Олар 60 жыл бойы күш біріктіру арқасында тұрақтылық, демократия және тұрақты даму аймағын құра алды, әрі мәдени сан-алуандылығын, жеке бостандықтарын және төзімділік қағидаларын сақтап қалды. Еуропалық Одақ өз жетістіктерімен және құндылықтарымен өз шекарасынан тыс елдермен және халықтармен бөлісу және ортақтасу ниетін берік ұстанған.